Petrus <Lombardus>; Henricus <de Gorichem> [Comm.]: Sententiarum libri IV (cum conclusionibus Henrici de Gorichem et problematibus S. Thomae articulisque Parisiensibus)
[Freiburg i. Br.: Kilian Fischer], [ca. 1492] Seite 385

ac saluti ꝓpinquū. sub mensa dominoꝛū mi=cas edere.

Quid sit hic sacramentū ⁊ res. c

Post predicta re=

stat inuestigare q̄d in actiōe pn̄ie sit sacr̄m ⁊ res. Sacramētū ei signū est sacre rei. Quid ergo hic signū est. ⁊ q̄ est res sacra hui⁹ signi? Quidā dicūt sacr̄m hic esse qđ exteri⁹ tm̄ geritur. s. exterioꝛ pn̄ia que est signū interioꝛis pn̄ie. s. ꝯtritiōis coꝛdis ⁊ humiliatiōis. Qđ si est: nō om̄e sacr̄m euangelicū id efficit qđ fi=gurat. Exterioꝛ em̄ pn̄ia nō efficit interioꝛē poti⁹ interioꝛ causa est exterioꝛis ¶ Sz ad h̄ inquiūt illi hoc esse intelligendū đ illis sacra mētis que in nouo testamēto instituta sūt. vt est sacr̄m baptismi. ꝯfirmatiōis. ⁊ coꝛpis xp̄i. Sacr̄m xͦo pn̄ie sicut ⁊ ꝯiugij an̄ tp̄s gr̄e etiā a ꝑmoꝛdio humani generꝫ fuit. Utrūqꝫ em̄ i stitutū fuit in ꝑmis parētib⁹. Itē. Si exteri=oꝛ pn̄ia sacr̄m est. ⁊ iterioꝛ res sacramēti. se=pius p̄cedit res sacr̄m q̄ꝫ sacr̄m rem. Sz nec hoc incōueniens est. Nā ⁊ in alijs sacramen tis que efficiūt qđ figurāt. hoc sepe cōtingit. Quidā aūt dicūt exterioꝛē pn̄iam ⁊ interio=rem esse sacr̄m: nec duo sacramēta. ꝫ vnū. vt sp̄es panis ⁊ vini. nō duo sunt sacramēta sed vnū. Et sicut in sacr̄o coꝛpis. ita etiaꝫ in hoc sacramēto dicūt aliud esse tm̄ sacr̄m. s. exteri oꝛem pn̄iam. Aliud sacr̄m ⁊ rem. s. interioꝛē pn̄iam. aliud rē ⁊ nō sacr̄m. s. remissionē pec=catoꝝ. Interioꝛ em̄ pn̄ia. ⁊ res est sacramēti id est. exterioꝛis pn̄ie. ⁊ sacr̄m remissiōis pec cati. quā ⁊ signat ⁊ facit. Exterioꝛ q̄ꝫ pn̄ia et interioꝛis signū est: ⁊ remissionis peccatoꝝ.

Alioꝝ sn̄ia

Ista est distinctio. xxij. huius quarti libri. In qua magister postq̄ꝫ egit de tp̄e pn̄ie. Hic determīat quedā que ꝑtinent ad effectū ei⁹ que est remissio pec catoꝝ. Et tria circa hoc facit. Primo enim inquirit: vtrū peccata in ꝯtritiōe dimissa confessione sequenti omissa vel ꝯtempta redeant. Secūdo quid in hoc sa cramēto sit res ⁊ q̄d sacramentū ꝭm quosdā manife=stat. Tertio quō pn̄ia exterioꝛ ⁊ interioꝛ vnū sit sacra mentū ꝭm alios insinuat. Primū facit a principio di stinctiōis vsqꝫ ibi. Post p̄dicta. Secundum vsqꝫ ibi Quidā aūt dicūt. Tertiū vsqꝫ ad finē distinctionis. In speciali sn̄ia magistri stat in tribus ꝓpositionib⁹ quaꝝ prima est hec. Quidā dicunt peccata semel di missa ꝑ gratie ꝑditionē iteꝝ ad penā replicari. sꝫ alijs placet hm̄ōi peccatū iteꝝ a deo non imputari. Hanc magister insinuans ꝓponit primo vtrū dimissis pec catis in ꝯtritione si homo postmodū ꝯfiteri ꝯtemnat vel in pꝛistina peccata vel in ꝯsimilia peccata īcidat. an peccata pꝛius dimissa redeāt. Postea tāgit circa hoc diuersas opiniones. Quidā em̄ dicunt ea redire ⁊ adducūt parabolā de seruo nequā a quo videt̄ vni uersum debitū etiā pꝛius dimissum exactū esse. tāgū tur etiam in littera plures autoꝛitates: que faciūt ad ꝓpositū. Sed ꝯtra hoc opponit. nō em̄ videt̄ iustū vt ꝓ peccato quo quis semel iudicat⁹ est: iteꝝ iudice tur. Et r̄ndet q̄ ꝓpter hoc non bis suꝑ eodē pecca=to iudicat̄. qꝛ nō ꝑfecte penituit cū non indigne ꝑsol uitur ⁊ ingrat⁹ fuerit. Alioꝝ opinio est q̄ peccata di missa ante nō redeāt iteꝝ nisi ꝓpter ingratitudinem. ꝓpter ingratitudinē em̄ quis reus cōstituit̄ sicut an̄ fuerat ac si peccata redirēt pꝛistina. Postea magister a determinatiōe hui⁹ questionis cessat ⁊ se excusat re linquēs studiū eius studioso lectoꝛi. eo q̄ vtraqꝫ opi nionū doctoꝛes fauentes habet. ¶ Secūda ꝓposi=tio est hec. In sacramēto pn̄ie: penitētia exterioꝛ ē sa cramentū. interioꝛ aūt res sacramēti. Hanc magister insinuans querit. cū sacramentū sit sacre rei signum. quid in pn̄ia sit sacramentū ⁊ quid res. Postea sol=uit ꝭm opinionē aliquoꝝ dicentiū. exterioꝛē esse sacra mentū: interioꝛē esse rem sacramenti. Contra qđ sta=tim opponit q̄ sacramēta noue legis efficiūt qđ figu rant. exterioꝛ aūt pn̄ia non efficit interioꝛē. ergo non est sacramentū. Et ꝭm opinionē eoꝝ r̄ndet dicens. q̄ veꝝ sit de illis sacramētis que in noua lege instituta sunt. vt baptismus. ꝯfirmatio. ⁊ coꝛpus xp̄i. peniten tia aūt nō est talis. qꝛ in pꝛimis parētibus fuit. ⁊ tē=poꝛibus eoꝝ instituta sicut ⁊ matrimoniū. Obijcit eti am alio modo. qꝛ sacr̄m debet p̄cedere rem. pn̄ia aūt exterioꝛ nō p̄cedit interioꝛē vt sepius. Et respondet q̄ etiā in alijs sacramētis sepe p̄cedit res sacramētuꝫ sicut ecōuerso vt in adultis ꝯtritis gratia an̄ baptis=mum ꝯfert̄. ¶ Tertia ꝓpositio est hec. Alij dicūt tā exterioꝛē pn̄iam esse sacramentū q̄ꝫ interioꝛē. tn̄ non esse duo sacramēta. sed vnū completū. Hanc em̄ pꝛo positionē ꝓponens soluit questionē p̄missam: ꝭm ali oꝛum opinionē qui dicunt tā exterioꝛē q̄ꝫ interioꝛem vnū esse sacr̄m. sicut species panis ⁊ vini nō duo sūt sacramēta sed vnū. Exterioꝛ aūt pn̄ia est tm̄ sacramē tum. Interioꝛ aūt e ꝫ res ⁊ sacr̄m. remissio autem pec catoꝝ est tm̄ res. Et sic tria sunt in hoc sacramento si cut sunt in alijs sacr̄is. Et tantum in speciali.

De sacramento vnctionis extreme. a

DI. XXIII

Preter premis

p

sa est etiā aliud sacramētū. s. vn=ctio infirmoꝛuꝫ q̄ fit in extremis oleo ꝑ ep̄m ꝯsecrato. Et sūt tria genera vnctōis. Est em̄ vnctio q̄ fit chꝛisma te. que dꝛ p̄ncipalis vnctio. qꝛ in ea p̄ncipali ter paraclyt⁹ dat̄. Un̄ ⁊ ꝓpter abundantiaꝫ gr̄e duos liquoꝛes mixtos habet. oleū scꝫ et balsamū. oleū ꝯsciētie. balsamū fame. Chꝛis=ma xͦo grece vnctio latine dꝛ. Nec tamē om=ne oleū ad vnctionē sanctificatū chꝛisma vo cat̄. ꝫ illud solū qđ miscet̄ cū balsamo. quo ca pita regū ⁊ pontificū vngunt̄. quo etiam ba ptisatos sacerdos vngit in vertice. ⁊ pōtifex ꝑ impositionē man⁹ ꝯfirmādos vngit in frō=te. Est ⁊ alia vnctio q̄ cathecumini ⁊ neophi ci vngunt̄ in pectoꝛe ⁊ inter scapulas. in per ceptione baptismi. Tertia vero vnctio est q̄ dꝛ oleū infirmoꝝ. de qua nunc agit̄.

De trib⁹ generib⁹ vncti=onis.

A quibus institutum sit hoc sacr̄m. b

Hoc sacramentum

vnctionis infirmoꝝ ab ap̄lis institutū legit̄.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-333/0385
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG